

[Vanaf het dak van de beleggingswereld]

Afgelopen zomer fietste ik de koninginnenrit uit de Giro, een zware berg-etappe door de Dolomieten met de beroemde beklimming van de Passo Pordoi. Ergens halverwege staat het gedenksteen van mijn wielrenheld Fausto Coppi. Tegen de tijd dat ik aan de beklimming begon, had ik al 150 kilometer in de benen. De beklimming is dertien kilometer lang en heeft 28 tornanti (haarspeldbochten). Mijn tempo lag aan de voet van de beklimming op dertien kilometer per uur en ik dacht: 'Dat wordt een uurtje klimmen'. De beklimming werd steiler en na één kilometer daalde mijn tempo tot twaalf kilometer per uur, dus nog steeds een uurtje klimmen. U raadt het al, met nog tien kilometer te gaan lag mijn tempo op tien kilometer per uur. Met nog acht kilometer naar de top zakte het tempo nog steeds. En met nog slechts zes kilometer te gaan kreeg ik een zware inzinking en lag mijn tempo op, jawel, zes kilometer per uur. Ofwel hoe dichterbij de top kwam, qua tijd schoot ik er niets mee op. De top bleef een uur bij me vandaan. Totdat ik een complete inzinking kreeg en van mijn racefiets viel.

Nu vraagt u zich direct af wat dit alles te maken heeft met beleggen. Beleggen is, als ik kijk naar het gros van de grafieken van de aandelen over de afgelopen tien jaar, net een zware bergetappe. Na een uitbodemingproces (lees: dal) volgt vaak een korte heftige stijging, maar hoe steiler de stijging des te groter de kans is dat er een daling op volgt. Bijna geen enkele grafiek gaat als een vals plat omhoog.

Zelfs de beroemde belegger Warren Buffett, en wie kent hem niet, ontkomt er niet aan dat het met zijn beleggingen ook wel eens iets minder gaat. Leest u zijn laatste jaarverslag (via het internet beschikbaar) er maar eens op na. Er zitten ook minjaren bij, maar dat neemt niet weg dat deze traditionele superbelegger opmerkelijke rendementen heeft behaald en opmerkelijke uitspraken heeft gedaan. Sinds 1965 heeft zijn beleggingsfonds Berkshire Hathaway een gemiddeld rendement behaald van 21,1% op jaarbasis en hij verkondigde in 2002 dat derivaten wel eens de 'financiële massavernietigingswapens' kunnen gaan worden. Hij lijkt gelijk te krijgen. Hoewel hij op dit moment ook in zwaar weer zit met sommige van zijn beleggingen in de financiële wereld. Hij heeft een lange adem en dat voor zijn leeftijd.

Een belegger die het op dit moment veel beter doet is Jim Rogers, de grondstoffenspecialist, die met zijn inmiddels bekende RICI's, een fantastische score behaalde. Goud, zilver, platina, koper, maar ook grondstoffen als tarwe, rijst, maïs en dergelijke bereikten recentelijk recordhoogtes. Als ik naar de grafieken kijk van diverse grondstoffen, dan zie ik niet de Dolomieten voor me, maar veel eerder de Mount Everest. De schrik slaat me in de benen, daar kom ik nooit tegenop, zelfs niet in mijn lichtste versnelling op mijn mountainbike.

Wie heeft ervoor gezorgd dat de grondstoffenprijzen vooral het laatste jaar zo zijn geëxplodeerd? Wij, de mens, moeten de hand in eigen boezem steken. Wat hebben wij dan verkeerd gedaan? Wij hebben heel, heel veel geld (miljarden) in grondstoffenfunds en derivaten gestoken. Daarvan moesten de fundmanagers futures en andere derivaten kopen. De grondstoffenmarkt is eigenlijk te klein om alle monden te voeden en de prijzen rijzen de pan uit, gedreven door future-aankopen die vele malen het aanbod overtroffen, maar dat is natuurlijk een kunstmatige actie.

U koopt niet 100 bushel tarwe omdat u dat direct voor eigen consumptie nodig heeft. Als dit voor uw deur afgeleverd moet worden, moet u trouwens zelf voor transport en opslag zorgen. Of u kunt het doorverkopen aan uw lokale bakker of meelfabriek, zodat die voor u een heerlijke tarweknip kan bakken. U moet daar dan misschien € 15 per stuk voor betalen en u kunt het brood invriezen in speciale vrieshuizen. Als wij (alle beleggers in de wereld) slechts 1% van het belegbaar vermogen in soft

commodity's zouden beleggen, dan gaan de prijzen nog vele malen over de kop en dat heeft maar weinig te maken met de werkelijke vraag en zorgt ook nog eens voor een verder oplopende inflatie.

De grondstoffenprijzen zijn al een aantal jaren (sinds 2002) aan een opmars bezig. Er is dus al schaarste, want de wereldvraag is enorm toegenomen, terwijl het aanbod nauwelijks verhoogd kan worden. Dat komt aan de ene kant simpelweg voort uit de algemene bevolkingsgroei - de wereldbevolking zal van de huidige ruim zes miljard aardbewoners groeien tot een kleine negen miljard in 2050 - en door de enorme (welwaarts)groei (lees: vraag) van de economie (vooral van China en India). En aan de andere kant dreigt het aanbod drastisch te gaan slinken door onder andere de effecten van de global warming. Dan heb ik het nog niet eens gehad over de vraag naar landbouwproducten voor biobrandstoffen. Maïs, koolzaad, palmolie en sojaolie worden gebruikt voor biodiesel. Suiker en graan voor ethanol. Daarom is het niet verwonderlijk dat er een verband bestaat tussen prijzen van soft commodity's en ruwe olie. Een vijfde van de maïsproductie in de Verenigde Staten wordt momenteel al aangewend voor gesubsidieerde biobrandstoffen.

Gelukkig doet de angst voor recessie in de VS de prijzen weer zakken (in één dag 10% of meer), misschien een kleine lawine op de berg. Ik begrijp de angst voor de schaarste van de diverse grondstoffen (goud daargelaten), maar niet de hebzucht. Persoonlijk vind ik dat er een verbod moet komen op het ongebreidel speculeren met grondstoffen die voor de industrie en consument van belang zijn. Het reguleren van deze markt is uitermate belangrijk. Aangezien we bezig zijn schaarste te creëren in de virtuele wereld (future handel) die er in werkelijkheid (The Matrix) nog niet echt is. Ik ben benieuwd of we straks futures kunnen kopen in tonijnsteaks, scholfilets of olifantenmest.

Er zijn in de beleggingswereld ruim voldoende mogelijkheden over om te beleggen in grondstoffen. U kunt hierbij denken aan beleggingsfondsen als het Merrill Lynch World Mining Fund of het Merrill Lynch World Gold Mining Fund (voor de metalen). Bedrijven als Monsanto (VS), Archer Daniel Midland (VS), Syngenta (Zwitserland) en Devgen (België) zijn sterk vertegenwoordigd in de agrarische sector. Dichter bij huis kan gedacht worden aan Nutreco en misschien zelfs met wat fantasie aan DSM.

Ik heb de top van de bergpas bereikt, maar achter deze pas liggen nog meer bergen. Dit was in ieder geval winst, en van winst nemen (zelfs te vroeg) is nog nooit iemand armer geworden.

Friesland Bank

Fred Buining is senior vermogensadviseur voor rayon Zwolle bij Friesland Bank. Vragen of reacties kunt u mailen naar f.buining@frieslandbank.nl. Voor de in deze publicatie verwerkte gegevens is gebruik gemaakt van bronnen die door Friesland Bank betrouwbaar worden geacht. Deze publicatie bevat algemene informatie en houdt geen advies of aanbeveling in tot het doen van bepaalde transacties. De beloning van de opsteller van deze publicatie is niet gekoppeld aan door Friesland Bank verrichte zakenbanktransacties voor bedrijven die in deze publicatie worden genoemd. Meer algemene informatie over onze beleggingsaanbevelingen kunt u vinden op www.frieslandbank.nl onder Particulieren/Beleggen.